

046-1

Jaarverantwoording Werk & Inkomen

(inclusief schuldhelpverlening en inburgering)

2025

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Samenvatting.....	4
Context en landelijke ontwikkelingen.....	5
Aantal bijstandsuitkeringen.....	6
Persoonskenmerken.....	7
Perspectief op werk	8
Minimabeleid en schuldhulpverlening.....	11
Inburgering	15

Inleiding

Werk en Inkomen

Met deze jaarverantwoording informeert het college de raad over de (cijfermatige) ontwikkelingen van de diverse regelingen en voorzieningen op het gebied van Werk en Inkomen. Daarbij wordt ingegaan op de onderdelen werk, inkomen, minimaregelingen, schuldhulpverlening en inburgering.

Cijfers over meerdere jaren

De jaarverantwoording toont de cijfers van het afgelopen jaar (2025), in vergelijking met dezelfde periode of peildatum in voorgaande jaren. Hiermee worden trends en ontwikkelingen zichtbaar.

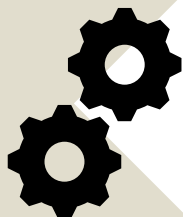
Cijfermatig deel en beleidsdeel

De jaarverantwoording bevat ontwikkelingen op het gebied van Werk en Inkomen: aantal cliënten en bestandssamenstelling. Daarnaast wordt er ingegaan op landelijke, regionale en lokale (beleids)ontwikkelingen.

Samenvatting

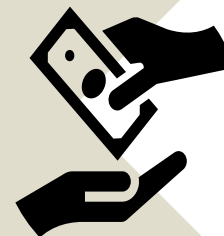
In december 2025 waren er 319 inwoners met een bijstandsuitkering. Aantal blijft stabiel over de jaren.

Merendeel betreft bijstandsgerechtigden met grote afstand tot arbeidsmarkt.

Beroep bijzondere bijstand stabiel.

Bereik vroegsignalering blijft gelijk.

Stijging beroep op curatieve schuldhulpverlening.

145 inburgeraars in 2025. Er is een wachtlijst ontstaan.

Context en landelijke ontwikkelingen

De arbeidsmarkt in 2025 was nog steeds krap met een lage werkeloosheid. Sectorale tekorten bleven groot, vooral in zorg, onderwijs, techniek en ICT. De economie groeide licht (1,8 procent). (Bron: CBS).

Op 6 juni 2025 heeft het kabinet het **Nationaal Programma Armoede en Schulden** gepresenteerd aan de Tweede kamer. Dit programma zet in op het voorkomen en terugdringen van armoede en problematische schulden door voorzieningen toegankelijker te maken, preventie te versterken en schuldhulpverlening te versnellen.

Tegelijkertijd startte het Rijk met de **Hervormingsagenda Inkomensondersteuning**. Dit is een meerjarige agenda (richting 2035) van het ministerie van SZW om het stelsel van inkomensondersteuning eenvoudiger, begrijpelijker en voorspelbaarder te maken. In 2025 gaat het vooral om voorbereiding en het neerzetten van een routekaart tot 2035. Inkomensondersteuning wordt vereenvoudigd en beter op elkaar afgestemd, daardoor wordt verwacht dat dit van invloed gaat zijn op lokale regelingen om overlap of tegenstrijdigheid te voorkomen.

In juli 2025 is de **Wet van school naar duurzaam werk** aangenomen (ingangsdatum 1 januari 2026). Deze wet heeft als doel betere begeleiding bij de overgang van onderwijs naar duurzaam werk voor jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt. Deze wet vergroot de gemeentelijke rol bij de ondersteuning van jongeren tot 27 jaar in de overgang van school naar werk. In 2025 lag de focus op het opzetten van (regionale) samenwerking met scholen en Doorstroompunten.

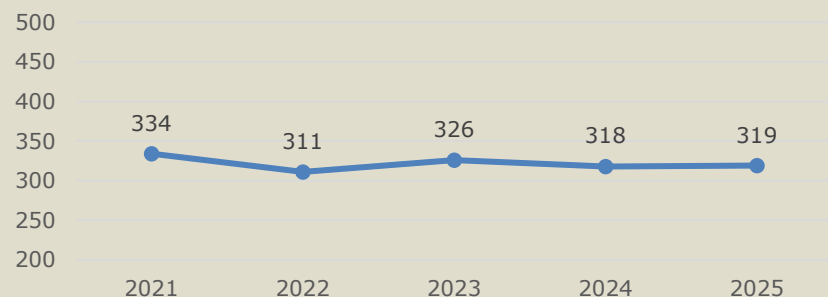
Met de **Participatiewet in Balans** introduceert het Rijk ruim twintig maatregelen die gemeenten meer ruimte geven voor maatwerk, onder andere via eenvoudiger aanvraagprocedures, soepeler identificatiemogelijkheden, verruimde giftenvrijlating en meer mogelijkheden om rekening te houden met bijzondere omstandigheden zoals mantelzorg. 2025 heeft vooral in het teken gestaan van de voorbereidingen op de wijzigingen. De invoering vindt gefaseerd plaats.

In 2025 heeft er een **tussenevaluatie van de Wet inburgering 2021** plaatsgevonden. In de kabinetsreactie op deze tussenevaluatie is aangekondigd dat wordt gewerkt aan verbetering van de uitvoerbaarheid en betaalbaarheid van het stelsel. Vooralsnog is de verwachting dat de druk op gemeenten ook de komende periode aanhoudt.

Aantal bijstandsuitkeringen

Aantal cliënten blijft stabiel

Aantal cliënten uitkering
levensonderhoud

Landelijk is er in 2025 een groei van 1,1% zichtbaar in het aantal personen die een beroep doen op een uitkering levensonderhoud. De uitstroom is redelijk stabiel gebleven, maar de instroom stijgt. Met name de groep jongeren tot 27 en de groep van 27 tot 45 stijgt (Bron: CBS). Deze stijging is (nog) niet terug te zien in de aantallen van de gemeente Wassenaar

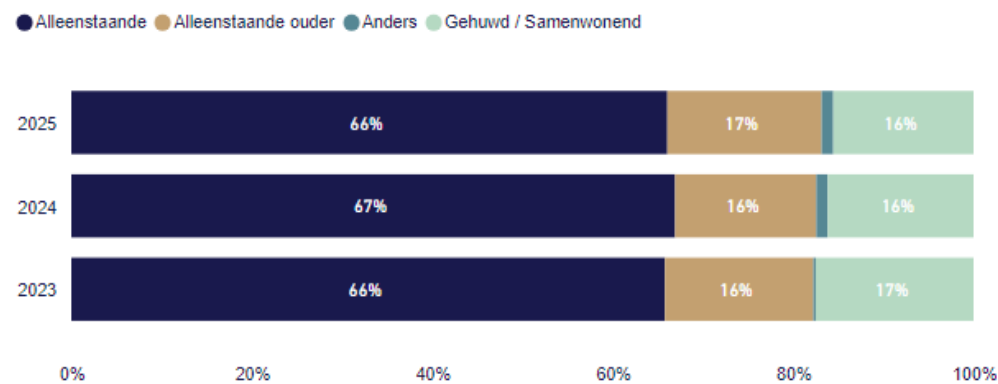
In de maand december 2025 ontvingen in totaal 319 inwoners van Wassenaar een uitkering levensonderhoud. In heel 2025 zijn er 382 unieke cliënten geweest die op enig moment in het jaar een beroep hebben gedaan op een uitkering levensonderhoud.

Het aantal inwoners met een uitkering is vrij stabiel ten opzichte van eerdere jaren.

Persoonskenmerken

Meerderheid cliënten is alleenstaand

Verdeling cliënten per huishoudtype

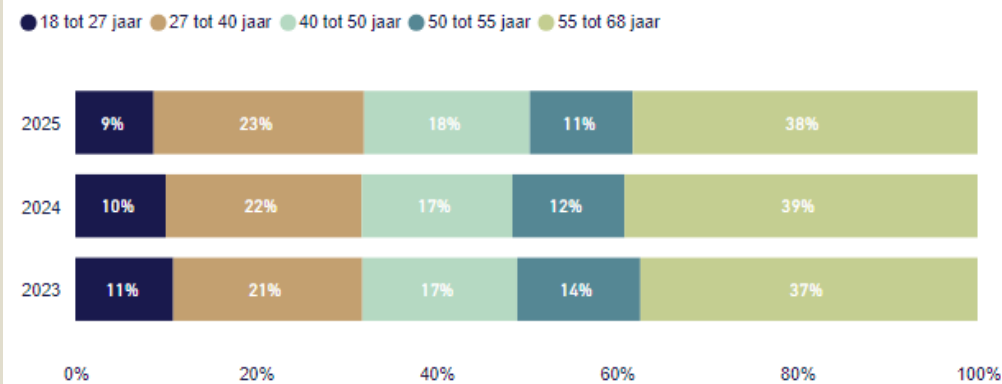

Zo'n twee derde van de bijstandscliënten in de gemeente Wassenaar is alleenstaand. Dit percentage is stabiel over de jaren heen.

Ongeveer de helft van de bijstandscliënten is 50 jaar of ouder. Hiermee blijven zij verhoudingsgewijs de grootste groep. De verdeling over de verschillende leeftijdsgroepen is vrij stabiel.

Landelijk is 11 procent van de bijstandsgerechtigden jonger dan 27 jaar. Het percentage blijft gelijk, maar het aantal jongeren is toegenomen (Bron: Divosa). In Wassenaar zien we een lichte

Verdeling cliënten per leeftijdsgroep

daling in het aandeel jongeren. De jongeren die instromen in de bijstand hebben meer begeleiding nodig en/of hebben te maken hebben met complexere (multi-) problematiek. Ruim driekwart van de jongeren in de bijstand heeft geen startkwalificatie.

Aanvullend op de hiervoor getoonde cijfers hebben 9 jongeren in 2025 een beroep gedaan op studietoelage. Dit is een maandelijkse vergoeding voor studenten met een medische beperking die niet kunnen bijverdienen naast hun studie.

Perspectief op werk

Context en ontwikkelingen

Werkgevers in de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (ZHC) hebben nog steeds grote moeite om personeel te vinden. Ondanks een afkoelende economie blijft de **mismatch tussen vraag en aanbod** groot. Vooral in cruciale sectoren zoals zorg, ICT, kinderopvang en bouw zijn de tekorten hardnekkig. (Bron: regio in Beeld 2025-2026 | UWV).

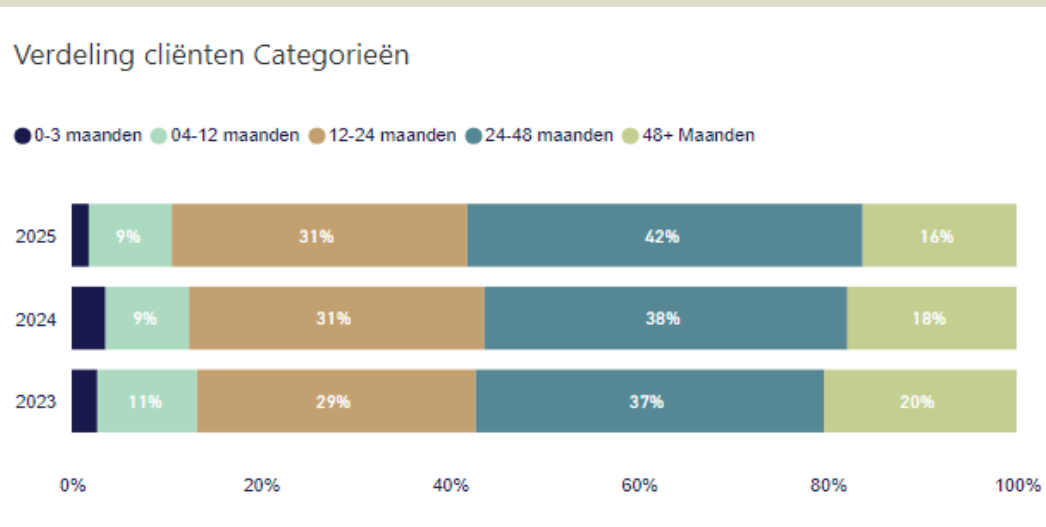
Zowel vanuit de gemeente als vanuit de arbeidsmarktregio Zuid Holland Centraal wordt gezocht naar oplossingen voor deze mismatch. Vanuit de arbeidsmarktregio wordt er onder meer gewerkt aan een **meerjarenagenda**, daarin zullen verschillende maatregelen worden opgenomen om het arbeidspotentieel van de inwoners in de regio te benutten, extra afspraken met de verschillende sectoren te maken en de werkgevers zo goed mogelijk te ondersteuning bij het vinden van de juiste werknemer.

Binnen de gemeente is er in 2025 gestart met meer **sectorgericht werken** vanuit de werkgeversdienstverlening om zo een goed beeld te krijgen van wat werkgevers nodig hebben en hier aansluiting bij te vinden. Ook bij het aanbieden van leer-werktrajecten wordt er gekeken naar aansluiting bij sectoren waar de meeste kansen liggen.

In juni 2025 is het **Regionaal Werkcentrum Zuid-Holland Centraal in Zoetermeer** geopend, waar ook inwoners uit Wassenaar terecht kunnen met vragen over werk, studie en/of personeel. Om deze dienstverlening ook dichtbij huis aan te kunnen bieden is op 3 juli 2025 een **dependance van het Werkcentrum in de bibliotheek in Wassenaar** geopend.

Inmiddels weten de inwoners de weg naar het Werkcentrum te vinden. In 2026 vindt een evaluatie plaats over de resultaten tot nu toe.

Verdeling re-integratie en participatie redelijk stabiel

De categorieën hebben betrekking op de afstand die een inwoner heeft tot de arbeidsmarkt. De percentages betreffen het totaal aantal inwoners met een uitkering in het betreffende jaar.

Bij de aanvraag van de uitkering (en op basis van tussentijdse gesprekken) wordt door de consulenten een inschatting gemaakt van de duur waarbinnen iemand naar een baan op de arbeidsmarkt bemiddeld kan worden.

We maken hierbij een onderscheid tussen de re-integratiegroep en de participatiegroep.

- De **re-integratiegroep** heeft een afstand tot de arbeidsmarkt van minder dan 2 jaar en wordt actief begeleidt naar de arbeidsmarkt.

- De **participatiegroep** heeft een afstand van meer dan 2 jaar. Voor hen is de stap richting de arbeidsmarkt vooralsnog te groot. Ze worden door participatieconsulenten geactiveerd om uiteindelijk door te stromen van participatie naar re-integratie. Als re-integratie niet mogelijk is, wordt gekeken naar wat het hoogst haalbaar is voor de uitkeringsgerechtigde.

Meer dan de helft van de cliënten heeft een afstand tot de arbeidsmarkt van meer dan 2 jaar.

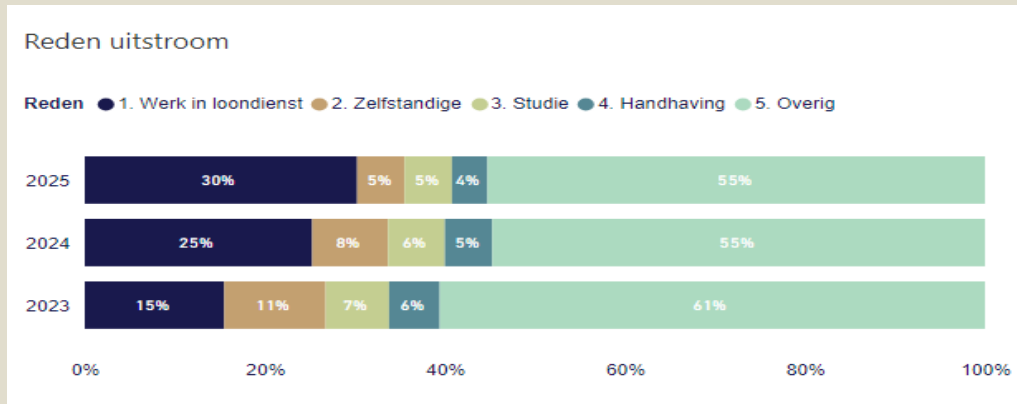
De huidige manier van categoriseren laat niet goed de ontwikkeling en ontwikkelingsmogelijkheden binnen de participatiegroep zien. Daarom is de wijze van categoriseren in 2026 aangepast zodat dit beter inzichtelijk wordt.

Inzet voorzieningen en instrumenten

Gemeente Wassenaar zet met haar beleid in op het laten meedoen in de samenleving van zoveel mogelijk inwoners. Er wordt ingezet op doorontwikkeling voor zowel de re-integratie als de participatiegroep. Dat is ook terug te zien in het type trajecten dat wordt ingezet. In december 2025 is 68% van de ingezette voorzieningen gericht op begeleiding richting werk of participatie.

Perspectief op werk

40 procent stroomt uit naar werk of studie

Het aantal inwoners dat uitstroomt uit de uitkering daalt, maar het aantal mensen dat uitstroomt naar werk blijft stabiel. Hierdoor stijgt aandeel dat uitstroomt met als reden "werk". In 2025 is 35 procent uitgestroomd naar werk in loondienst of als zelfstandige en 5 procent naar studie. Landelijk is een daling zichtbaar in de uitstroom naar werk naar 34 procent.

Er zijn ook inwoners die gedeeltelijk uitstromen, omdat zij nog een aanvullende bijstand ontvangen. Deze zijn niet meegenomen in de uitstroomcijfers.

In bovenstaande grafiek wordt weergegeven wat redenen voor het beëindigen van een uitkering. Onder de categorie 'overig' wordt verstaan:

- Verloop: onder meer door het bereiken van de AOW-leeftijd, overlijden, verhuizing naar een andere gemeente of het buitenland, het aangaan van een relatie
- Andere inkomsten: een uitkering arbeidsongeschiktheid, alimentatie, vermogensopbrengsten, uitkering werkloosheid of een ander inkomen
- Andere oorzaak of oorzaak partner

Minimabeleid en schuldhulpverlening

Context en ontwikkelingen

Minimabeleid: nieuw beleid in 2024

In 2024 is het nieuwe minimabeleid vastgesteld (*Dynamisch minimabeleid 2024 en verder*). Centraal in dit beleid staat het stimuleren om inwoners mee te laten doen in de samenleving en werken te laten lonen. Hierbij is aandacht voor de menselijke maat. Daarnaast richt het beleid zich onder andere op het vergroten van het bereik van de minimaregelingen en het monitoren hiervan. Het beleid wordt gefaseerd geïmplementeerd in 2025 en 2026. In 2025:

- sloot de gemeente zich aan bij de VoorzieningenWijzer;
- wijzigden de regels voor de AOW- regeling;
- wijzigden de regels voor de Individuele inkomenstoeslag en werd ambtshalve toekennen mogelijk;
- hielp de gemeente inwoners met een gemeentepolis bij de overstap naar een nieuwe zorgverzekering;
- werd de gemeentepolis en de regeling voor chronisch zieken en gehandicapten beëindigd;
- stelde het college de nieuwe regeling Hoge Zorgkosten vast (inwerktreding: 01-07-2026);

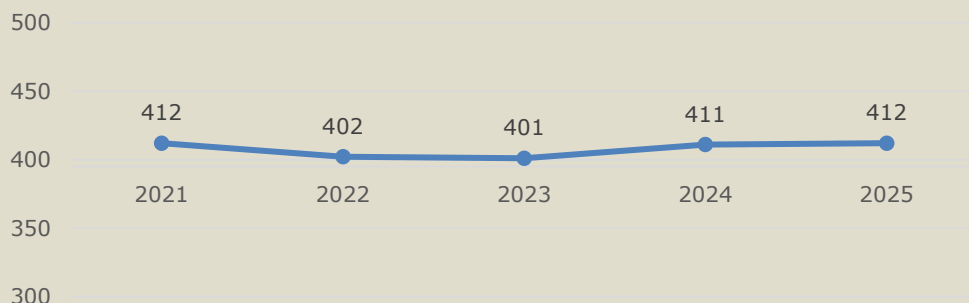
Schuldhulpverlening: nieuw beleid in 2025

In het tweede kwartaal van 2025 is het de Beleidsnota Schuldhulpverlening 2025-2028 "*Sterker schuldenvrij*" vastgesteld door de raad. De nota richt zich op het versterken van de schuldhulpverlening door in te zetten op preventie, vroegsignalering, curatie en nazorg, en op het verbeteren van de samenwerking met partners. Daarnaast zijn in 2025 het communicatieplan en monitoringsplan vastgesteld, waarmee uitvoering wordt gegeven aan het beleid.

Minimabeleid

Beroep op bijzondere bijstand stabiel

Aantal inwoners met bijzondere bijstand

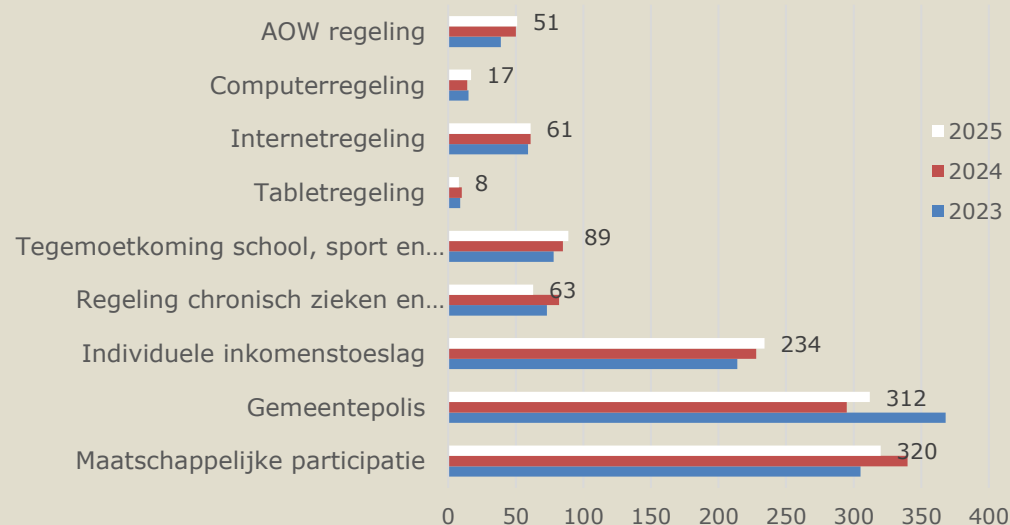

De aantallen zijn unieke cliënten zijn die in het betreffende jaar een beroep hebben gedaan op enige vorm van bijzondere bijstand. Dit is inclusief de minimaregelingen, maar exclusief de Gemeentepolis omdat deze door een externe partij wordt uitgevoerd.

In 2025 hebben 412 inwoners enige vorm van bijzondere bijstand ontvangen. Dit is vergelijkbaar met het aantal in 2024.

Minimaregelingen zijn gemeentelijke voorzieningen voor mensen met een laag inkomen die helpen om mee te doen in de samenleving. Deze regelingen zijn een categoriale vorm van bijzondere bijstand.

Gebruik minimaregelingen

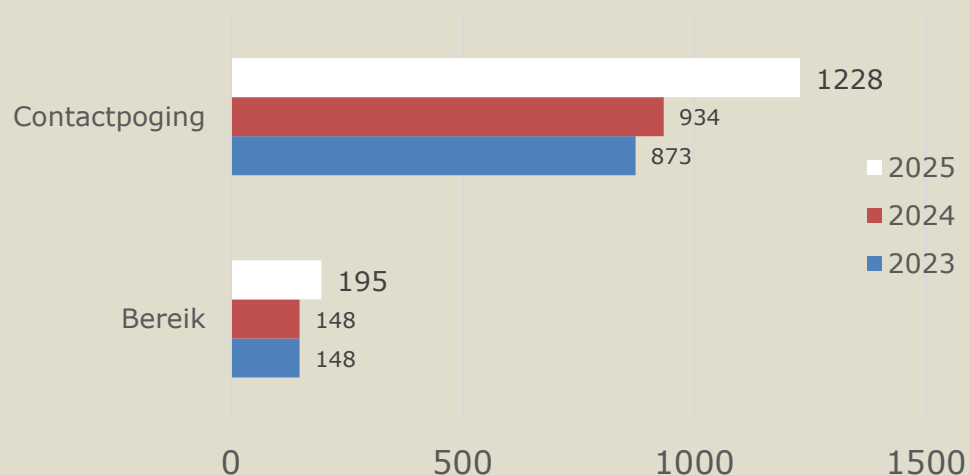

De cijfers betreffen toekenningen per regeling. Een client kan meerdere regelingen toegekend krijgen of beroep doen op meerdere vormen van bijzondere bijstand.

Over het algemeen is het gebruik van de minimaregelingen stabiel. Eén van de doelstellingen uit het minimabeleid is om het bereik van de minimaregelingen te verhogen. De gemeente is in 2025 aangesloten bij de VoorzieningenWijzer, wat moet bijdragen aan het verhogen van het bereik.

Schuldhulpverlening

Vroegsignalering

Sinds 2021 zijn gemeenten en vaste lastenpartners, zoals woningcorporaties, energiebedrijven en zorgverzekeraars, wettelijk verplicht om signalen van betalingsachterstanden te delen.

Vroegsignalering is erop gericht om inwoners met beginnende schulden tijdig in beeld te krijgen en hen ondersteuning aan te bieden, met als doel het voorkomen van verdere schuldenproblematiek. Op basis van deze signalen benadert de gemeente inwoners actief en wordt, waar mogelijk, passende ondersteuning ingezet.

Er worden verschillende stappen onderscheiden. Alle signalen van de partners leiden tot **een contactpoging** door middel van een brief, e-mail, telefonisch contact of een huisbezoek. De wijze van contact is afhankelijk van de situatie, zoals de hoogte van de schuld of signalen van urgentie.

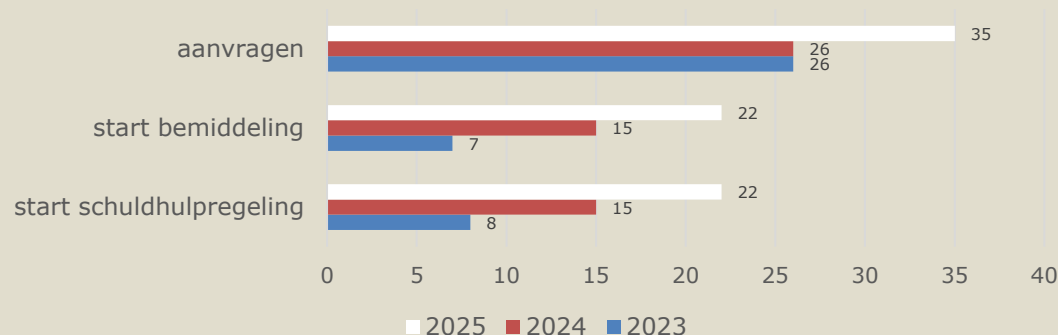
Wanneer er daadwerkelijk wederzijds contact tot stand komt, is er sprake van **bereik**. In 2025 zijn er in totaal 1228 contactpogingen geweest en zijn er 195 inwoners bereikt. Ten opzichte van 2024 is het percentage bereikte inwoners vrijwel gelijk gebleven.

Niet alle effecten zijn zichtbaar in cijfers: contact of een contactpoging kan ook een trigger zijn voor inwoners om zelf actie te ondernemen of hulp te zoeken bij het voorliggend veld, zonder dat dit wordt geregistreerd als bereik of hulpacceptatie. Ook kan er enige tijd overheen gaan voordat er daadwerkelijke sprake is van wederzijds contact of hulpacceptatie. Dit vraagt om blijvende aandacht voor het effectief bereiken en activeren van inwoners.

Schuldhelpverlening

Aanvragen particulieren en ondernemers stijgt

Schuldhelpverlening particulieren

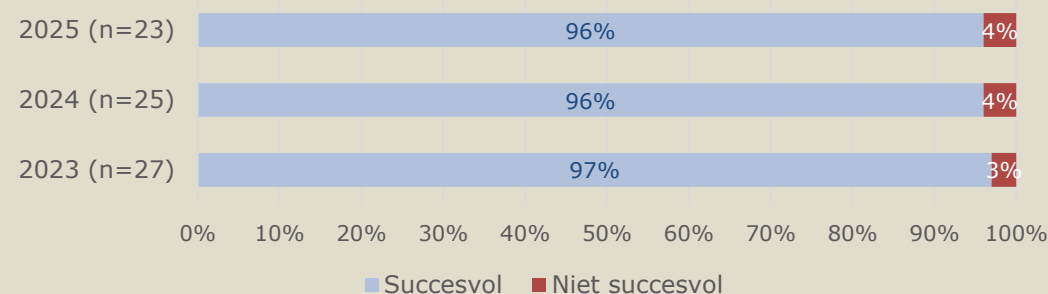
Schuldhelpverlening particulieren

Curatieve schuldhelpverlening wordt ingezet wanneer er sprake is van problematische schulden. Deze hulp is gericht op het oplossen van schulden en het herstellen van financiële stabiliteit. In Wassenaar wordt deze hulp aan particulieren uitgevoerd door de Kredietbank. In 2025 is een duidelijke toename zichtbaar in het aantal aanvragen voor schuldhelpverlening. Deze ontwikkeling past binnen het landelijk beeld, waarin ook een stijging zichtbaar is (Bron: CBS).

Binnen de trajecten wordt onderscheid gemaakt tussen **start bemiddeling** en **start schuldhelpregeling**. Niet alle aanvragen leiden tot een start bemiddeling, bijvoorbeeld doordat aanvragen worden ingetrokken, niet haalbaar blijken of een andere oplossing passender is.

In 2025 is zowel het aantal **start bemiddelingen** als het aantal **start schuldhelpregelingen** toegenomen. Dit sluit aan bij de stijging van het aantal aanvragen voor schuldhelpverlening.

Afgeronde trajecten particulieren

Het merendeel van de trajecten wordt succesvol afgerond. Onder succesvolle uitstroom wordt verstaan dat het schuldhelpverleningstraject succesvol is afgerond. Niet-succesvolle uitstroom betreft trajecten die gedurende het proces zijn beëindigd, bijvoorbeeld tijdens de onderhandelingsfase met schuldeisers.

Schuldhelpverlening ondernemers

Zuidweg & Partners verzorgen de curatieve schuldhelpverlening aan ondernemers. Het aantal aanvragen is gestegen van 3 in 2024 naar 5 in 2025 (2023: 2).

Mogelijke verklaringen hiervoor zijn stijgende kosten, terugbetalingsverplichtingen aan de Belastingdienst en gemeente en aanhoudende economische onzekerheid.

Inburgering

Context en ontwikkeling

De nieuwe Wet inburgering is in werking getreden op 1 januari 2022.

De gemeente Wassenaar is verantwoordelijk voor de begeleiding van inburgeringsplichtigen bij hun inburgering, gericht op taalverwerving, participatie en toeleiding naar werk of opleiding. Bij de begeleiding wordt een onderscheid gemaakt tussen (gezins-) migranten en statushouders:

- **(Gezins-) migranten** zijn personen die naar Nederland zijn gekomen in het kader van gezinsvorming, of andere niet asiel gerelateerde redenen. De gemeente heeft een rol bij de intake en begeleiding, maar zij bekostigen hun inburgering zelf.
- **Statushouders** zijn personen met een verblijfsvergunning asiel. Zij worden door de gemeente actief begeleid bij hun inburgering.

Uitdagingen

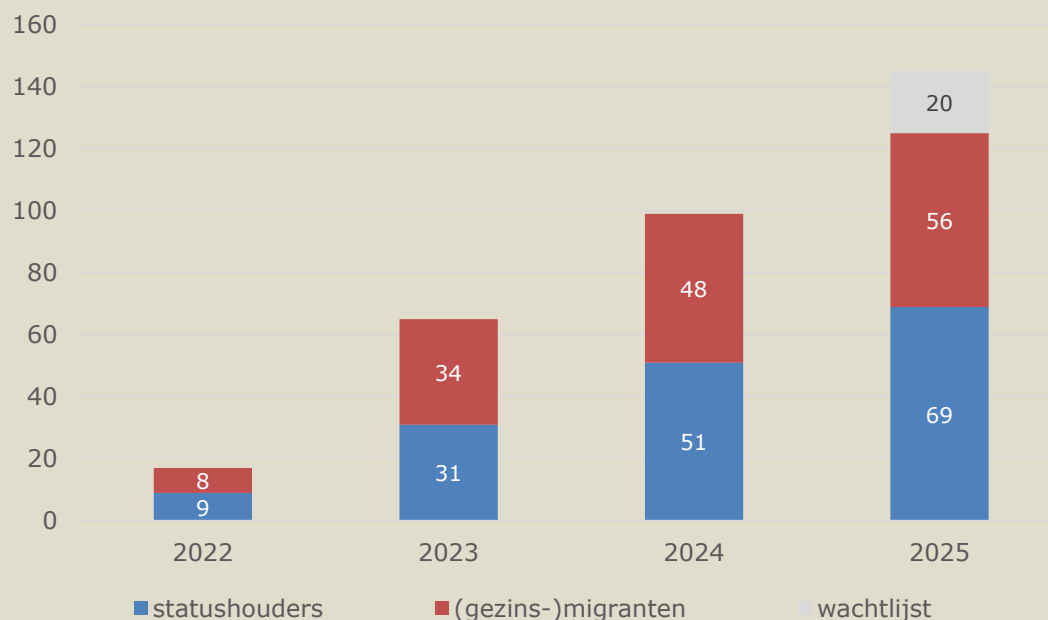
Landelijke evaluatie laten zien dat bij meerdere gemeenten wachttijden ontstaan bij de start van de inburgeringstrajecten door het stijgende aantal inburgeraars. Dit leidt in veel gemeenten tot druk op de uitvoeringscapaciteit. Dit zien wij ook terug binnen de gemeente Wassenaar.

Andere belangrijke uitdagingen zijn de inzet op het terugdringen van verzuim, het versterken van de uitvoeringscapaciteit en het borgen van een toereikende inrichting van de inburgeringsorganisatie om aan de wettelijke taak te kunnen voldoen.

Inburgering

Stijging aantal inburgeraars, ontstaan wachtlijst in 2025

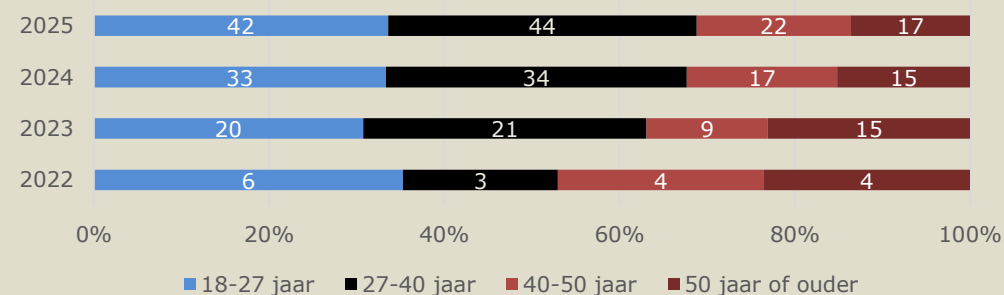
Aantal inburgeraars in begeleiding

Sinds 2022 is er sprake van een stijging van het aantal inburgeraars. In 2025 is een wachtlijst ontstaan doordat nieuwe dossiers niet tijdig opgepakt konden worden.

De begeleiding van statushouders wordt met prioriteit wordt opgepakt. Ongeveer een derde van de wachtlijst zijn statushouders. Het college neemt en verkent verschillende maatregelen om de wachtlijst terug te dringen.

Leeftijd inburgeraars

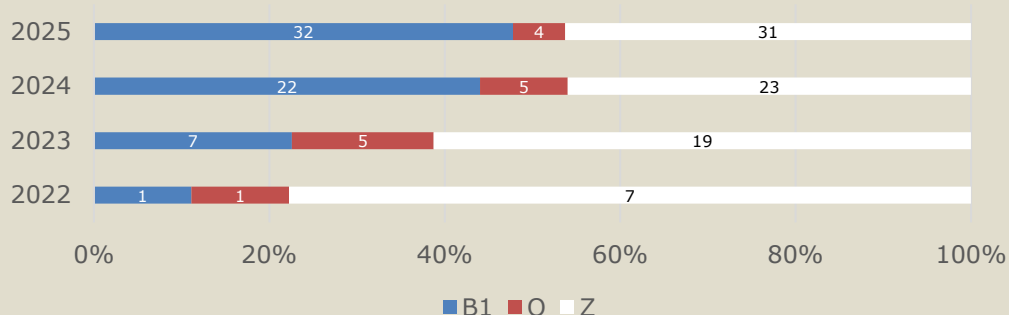

De grootste groep inburgeraars is tussen de 27 en 40 jaar waarbij de focus ligt op toeleiding naar werk. Daarnaast vormt de leeftijdsgroep 18-27 jaar een relevante groep in onze gemeente. Focus bij deze groep ligt op taalverwerving in combinatie met onderwijs en het behalen van een startkwalificatie.

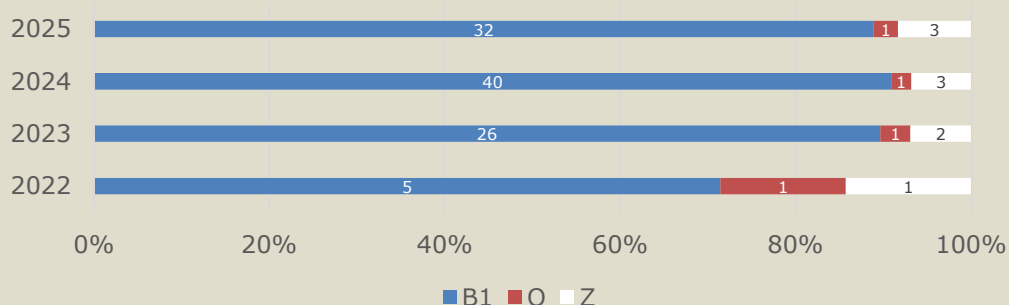
Inburgering

Bijna helft statushouders volgt Z-route

Leerroute: statushouders

Leerroute: gezinsmigranten

De grafieken tonen de verschillende leerroutes die inburgeraars volgen:

- De **B1-route** is voor inburgeraars die zich binnen drie jaar kunnen ontwikkelen in de Nederlandse taal tot niveau B1. Zij combineren taallessen met praktische activiteiten, zoals (vrijwilligers)werk, om vertrouwd te raken met de samenleving en werkcultuur.
- De **onderwijsroute** (O-route) is voor inburgeraars met (studie)ambities, vaak jongeren, die willen doorstromen naar een opleiding op mbo-, hbo- of universitair niveau. In deze route ligt de nadruk op intensieve taalontwikkeling (B1 of B2) én voorbereiding op het volgen van onderwijs in Nederland.
- De **zelfredzaamheidsroute** (Z-route) is voor inburgeraars bij wie het tempo of niveau van de andere routes minder goed aansluit. De nadruk ligt op het opdoen van praktische taalvaardigheden (rond niveau A1) en actief meedoen in de samenleving via passende activiteiten. Het doel is het versterken van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie.

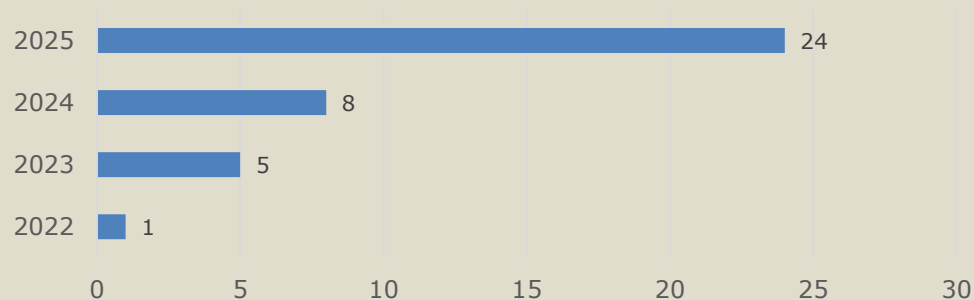
De routes worden getoond voor (gezins-)migranten en statushouders. Van de (gezins-) migranten volgt vrijwel iedereen de B1-route. De verdeling tussen de B1-route en Z-route onder statushouders is nagenoeg gelijk.

De gemeente bekostigt de leerroute van de statushouder. De (gezins-) migranten bekostigen hun leerroute zelf.

Inburgering

43 procent rond traject binnen 3 jaar af

Aantal afgeronde inburgeringstrajecten

Betreft aantal inburgeraars van wie het inburgeringstraject is afgesloten in het betreffende jaar.

In de grafiek zijn de afgeronde inburgeringstrajecten zichtbaar per jaar. Een inburgeringstraject is afgerond wanneer de inburgeringsplicht formeel is beëindigd. Dit is het geval wanneer één van de volgende situaties zich voordoet:

- De inburgeraar heeft voldaan aan de inburgeringsplicht (bijvoorbeeld door het behalen van het inburgeringsdiploma);
- De inburgeraar heeft vrijstelling of ontheffing gekregen van (een deel van) de inburgeringsplicht;

- De inburgeringsplicht is beëindigd door overige formele redenen, zoals vertrek uit Nederland of het bereiken van de AOW-leeftijd.

Van trajecten die in 2022 zijn gestart is 43 procent binnen 3 jaar afgerond en 22 procent binnen 4 jaar. 35 procent is nog bezig (deze cijfers zijn op basis van het totaal van de gemeenten Leidschendam-Voorburg, Wassenaar en Voorschoten).

De wettelijke termijn om aan de inburgeringsplicht te kunnen voldoen is 3 jaar. De toename van de afgeronde inburgeringstrajecten in 2025 komt dan ook doordat de eerste cohorten het einde van hun traject bereiken.